

Faust, Queyras, Widmann & Aimard —Berg, Ravel, Widmann, Carter i Messiaen

Palau Cambra

Dimecres, 30 de novembre de 2022 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Isabelle Faust, violí

Jean-Guihen Queyras, violoncel

Jörg Widmann, clarinet

Pierre-Laurent Aimard, piano

I

Alban Berg (1885-1935)

Quatre estudis per a clarinet i piano, op. 5

Mäßig

Sehr langsam

Sehr rasch

Langsam

Maurice Ravel (1875-1937)

Sonata per a violí i violoncel en la menor

Allegro

Scherzo: Très vif

Andante

Finale: Vif, avec entrain

Jörg Widmann (1973)

Fantasia per a clarinet sol

Elliott Carter (1908-2012)

Epigrames per a violí, violoncel i piano

II

Olivier Messiaen (1908-1992)

Quartet per a la fi dels temps per a violí, clarinet, violoncel i piano.

Liturgie de cristal

Vocalise, pour l'Ange qui annonce la fin du temps

Abîme des oiseaux

Intermède

Louange à l'Eternité de Jésus

Danse de la fureur, pour les sept trompettes

Fouillis d'arcs-en-ciel, pour l'Ange qui annonce la fin
du temps

Louange à l'Immortalité de Jésus

Durada aproximada del concert: primera part, 49 minuts | pausa
de 20 minuts | segona part, 53 minuts

#clàssics #novacreació #nousreferents

Poema

estudis sobre l'horitzó

quantes glopades d'oxigen
ha de consumir cada dia un ciutadà mitjà
en condicions atmosfèriques normals
per observar la terra?

Eduard Escoffet

El terra i el cel (LaBreu edicions, 2013)

Palau de la Música Catalana

Nadal al Palau

El Messies de Händel
amb Franco Fagioli

Missa solemnis de Beethoven
amb Philippe Herreweghe

Festival de valsos i danses

Bandes sonores
de John Williams

El trencanous de Txaikovski

Bach & Händel
amb Bach Collegium Barcelona

Concert de Sant Esteve

Concert d'Any Nou

Concerts familiars, visites
arquitectòniques i molt més!

Més informació a www.palaumusica.cat/nadal

Comentari

Lluny de retractar-se, després de l'escàndol de l'estrena dels *Altenberg Lieder* a l'àuria sala del Musikverein, el 1913, Alban Berg prosseguí el camí de l'experimentació a les *Quatre peces per a clarinet i piano*, op. 5. Destacadament atonals, desafien la jerarquia sonora que havia dominat durant segles i les repeticions temàtiques. Potser per ser massa atrevides –el seu deixeble Theodor W. Adorno va considerar-les com les més properes al rigor programàtic d'Arnold Schönberg– no van despertar l'interès de cap editor. De fet, el compositor hagué de vendre unes antiguitats familiars per assumir la publicació de la partitura. L'èxit del *Wozzeck*, el 1925, projectaria una llum nova sobre aquelles joies només aparentment minimalistes, que il·lustren la captivadora ambivalència de la seva música. Alex Ross ha recordat que Berg “*sospirava pels sons dolços, propers al kitsch, però tenia també una estimació matemàtica, un amor a la complexitat per la complexitat*”.

Encara que la força gravitatòria de la tonalitat es manté a la *Sonata per a violí i violoncel* que Maurice Ravel va dedicar a la memòria de Claude Debussy, es tracta d'una peça original des de la selecció dels instruments –mira de reüll el *Duo* de Zoltán Kodály– i manifestament cíclica en la disposició dels materials. Composta al final de la seva vida, crida l'atenció per l'extrema economia de mitjans i l'èmfasi posat al desenvolupament de la melodia, condensada després de llargs períodes de reflexió. Ravel començà a treballar en aquesta obra durant el mes d'abril del 1920 i va emprar gairebé dos anys fins a assolir la compleció dels quatre moviments. El compositor francès parlava d'un procés de “*gestació conscient*”, durant el qual –deia– “*arribo gradualment a veure, amb una precisió creixent, la forma i l'evolució que l'obra ha de tenir en el seu conjunt*”.

Un dels compositors contemporanis més valorats actualment, Jörg Widmann, és també un virtuós del clarinet, instrument per al qual va concebre la *Fantasia*, que tindrem el privilegi d'escoltar en la seva pròpia lectura. Creada el 1993, amb només vint anys, aquesta somiadora peça trasllada un meravellós elenc d'interessos musicals. Presenta reminiscències al món del jazz i picades d'ullet a dos dels compositors més influents del segle XX, com són Igor Stravinsky i Pierre Boulez, coneguts per haver explorat la versatilitat del clarinet a les *Tres peces per a clarinet* del 1919 i al *Diàleg de l'ombra doble* del 1985, respectivament. Encara més propers als nostres dies, els *Epigrames per a violí, violoncel i teclat* d'Elliott Carter –última composició que va acabar en vida, i estrenada de forma pòstuma el 2013, amb Pierre-Laurent Aimard al piano– són una sèrie de dotze peces breus i enginyoses, generosament animades pels constants canvis d'humor.

Després d'una primera part en què hauran intervingut cadascun dels intèrprets convocats –Isabelle Faust, Jean-Guihen Queyras, i els esmentats Jörg Widmann i Pierre-Laurent Aimard– en simetria variable però sorprenentment proporcionada, la prodigiosa reunió de tots ells culminarà al *Quartet per a la fi dels temps* d'Olivier Messiaen. Una obra inclassificable, contemplativa malgrat haver estat acabada en condicions precàries, mentre el compositor es trobava en un camp de concentració per a combatents, durant la Segona Guerra Mundial. Inspirat pel relat bíblic de l'Apocalipsi, elabora un políptic amb títols de gran lirisme en cadascun dels moviments, tot apel·lant a la taumatúrgia de l'experiència estètica com a font de consol i pau espiritual. A propòsit de l'estrena al camp de presoners de Stalag, el 15 de gener de 1941 i davant d'una audiència molt diversa, Messiaen reconegué: “*Mai vaig ser escoltat amb tanta atenció i enteniment*”.

Jacobo Zabalo, doctor en humanitats

Biografies

Isabelle Faust, violí

© Felix-Broede

Captiva el públic amb unes interpretacions extraordinàries en què se submergeix profundament en cada obra tenint-ne en compte el context històric musical, els instruments històricament escaients i aconseguint-hi la màxima autenticitat possible d'acord amb el nivell de coneixements actuals.

Després de guanyar el prestigiós Concurs Leopold Mozart i el Concurs Paganini essent ben jove, immediatament va oferir actuacions amb les principals orquestres del món, com la Berliner Philharmoniker, Boston Symphony Orchestra, Orquestra Simfònica de la NHK de Tòquio, Chamber Orchestra of Europe i Freiburger Barockorchester.

La seva àmplia curiositat artística abasta totes les èpoques i formes de cooperació instrumental. I això fa que no consideri la música com un fi en si mateix, sinó que promou l'essència de la peça amb devoció, subtilesa i amb ple coneixement. El seu gran compromís presta un servei excepcional a la interpretació de la música contemporània, amb estrenes recents d'obres de Péter Eötvös, Brett Dean i Ondřej Adámek.

Els seus enregistraments han estat lloats de forma unànime per la crítica i han rebut el Diapason d'Or, Gramophone Award i Choc de l'Année, entre altres premis. Els seus enregistraments més recents inclouen el *Concert per a violí* d'Arnold Schönberg, amb Daniel Harding i la Sveriges Radios Symfoniorkester, publicat el 2020, seguit el 2021 pel *Triple Concert* de Ludwig van Beethoven amb Alexander Melnikov, Jean-Guihen Queyras, Pablo Heras-Casado i la Freiburger Barockorchester.

Jean-Guihen Queyras, violoncel

La curiositat, la diversitat i un ferm enfocament centrat en la música en si mateixa caracteritzen la tasca artística de Jean-Guihen Queyras. Dedicat plenament i apassionadament a la música, es posa al servei de la partitura amb humilitat, la qual cosa li permet reflectir una essencialitat clara i sense biaixos. Les motivacions internes del compositor, intèrpret i públic han d'estar en sintonia, un principi interpretatiu que Queyras va aprendre de Pierre Boulez, amb qui va establir una llarga col·laboració artística.

Va ser membre fundador de l'Arcanto Quartett i forma un celebrat trio amb Isabelle Faust i Alexander Melnikov; aquest, juntament amb Alexandre Tharaud, en són acompanyants habituals.

La seva discografia inclou enregistraments de concerts per a violoncel d'Edward Elgar, Antonín Dvořák, Philippe Schoeller i Gilbert Amy que han estat aclamats per la crítica. Ha enregistrat la integral de *Trios per a piano* de Schumann amb Isabelle Faust i Alexander Melnikov i alhora el *Concert per a violoncel* de Schumann amb la Freiburg Baroque Orchestra, sota la direcció Pablo Heras-Casado. Amb l'àlbum *THRACE - Sunday morning sessions* explora les interseccions de la música contemporània, la improvisació i les tradicions mediterrànies.

Jean-Guihen Queyras té una càtedra a la Universitat de Música de Friburg i és el director artístic del festival Rencontres Musicales de Haute-Provence a Forcalquiere. Toca amb un instrument del 1696 de Gioffredo Cappa, facilitat per la Mécénat Musical Société Générale.

Jörg Widmann, clarinet

Clarinetista, compositor i director d'orquestra, és un dels artistes més versàtils de la seva generació. Actua com a solista amb orquestres de renom, com la New World Symphony Orchestra i Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, i és artista resident amb la WDR Sinfonieorchester i la BBC Scottish Symphony Orchestra.

En música de cambra té, entre altres col·laboradors, Daniel Barenboim, Denis Kozhukhin, el Cuarteto Quiroga i Hagen Quartet, amb els quals actua a sales i festivals com ara la Philharmonie d'Essen, Dresdner Musikfestspiele, Pierre Boulez Saal de Berlín, Grand Interpretes de Tolosa de Llenguadoc i Wiener Konzerthaus, entre d'altres.

En la seva intensa tasca de direcció, aquesta temporada es presenta amb l'Orquestra Simfònica Nacional de Taiwan, Mozarteumorchester de Salzburg, i com a compositor visitant amb l'Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulo, Orquestra Simfònica de la Radio Finlandesa i amb l'Orchestre Philharmonique de Radio France.

Va estudiar clarinet amb Gerd Starke a Munic i Charles Neidich a la Juilliard School de Nova York. Actua habitualment amb orquestres prestigioses, com la Gewandhausorchester de Leipzig, Orchestre National de France, Tonhalle-Orchester de Zuric, National Symphony Orchestra de Washington, Orchestre Symphonique de Mont-real, Wiener Philharmoniker, Orquestra Filharmònica dels Països Baixos i Toronto Symphony Orchestra, i col·labora amb els directors Daniel Barenboim, Christoph Eschenbach i Christoph von Dohnányi.

Va estrenar el *Concert per a clarinet "Über"* de Mark Andre al Donaueschinger Musiktage el 2015. També li han dedicat obres per al seu instrument Wolfgang Rihm, *Musik für Klarinette und Orchester* (1999) i Aribert Reimann, *Cantus* (2006).

Va estudiar composició amb Kay Westermann, Wilfried Hiller i Wolfgang Rihm. Les seves obres continuen rebent nombrosos premis, com el Premi Elise L. Stoecker de la Chamber Music Society del Lincoln Center (2009), Premi Paul Hindemith el 2001, Premi Arnold Schönberg de l'Arnold Schönberg Center de Viena i Deutsches Symphonie-Orchester de Berlín (2004) i el premi de composició de la SWR Sinfonieorchester de Baden-Baden i Friburg i el Premi de Composició Claudio Abbado de la Berliner Philharmoniker Academy (2006).

Les seves composicions són interpretades habitualment pels directors Daniel Barenboim, Daniel Harding, Valery Gergiev, Kent Nagano, Christian Thielemann, Mariss Jansons, Andris Nelsons i Simon Rattle i són estrenades per orquestres com ara les filharmòniques de Viena i de Berlín, New York Philharmonic, Orchestre de Paris, BBC Symphony Orchestra, entre moltes d'altres. Aquesta temporada es produirà l'estrena mundial del *Concert per a trompeta* de Jörg Widmann, encàrrec de la Gewandhausorchester de Leipzig i la Boston Symphony Orchestra amb interpretació de Håkan Hardenberger i direcció d'Andris Nelsons.

Pierre-Laurent Aimard, piano

És àmpliament aclamat com una figura dels nostres dies i ha col·laborat estretament amb molts compositors destacats, entre els quals György Ligeti, de qui ha enregistrat la integral de composicions per a piano. També ha treballat amb Stockhausen, George Benjamin i Pierre Boulez, que el va situar, amb només dinou anys, com el primer pianista solista de l'Ensemble Intercontemporain. Lloat per «The Guardian» com “*un dels millors intèrprets de Messiaen*”, hi va tenir una relació molt estreta i també amb Yvonne Loriod, amb qui va estudiar al Conservatori de París.

La temporada 2021-22 va continuar fent gires internacionals col·laborant amb les principals orquestres i directors, com la Münchner Philharmoniker i K. Nagano, Philharmonia Orchestra i P. Heras-Casado, hr-Sinfonieorchester i A. Altinoglu, Wiener Symphoniker i D. Afkham o San Francisco Symphony i E-P. Salonen, amb qui enregistrarà els *Concerts per a piano núm. 1 i núm. 3* de Bartók.

En recitals i projectes de música de cambra, continua compromès amb els compositors contemporanis, i recentment ha interpretat obres de Klaus Ospald i Mark Andre. La seva agenda també inclou actuacions amb *Vingt regards* de Messiaen a la Philharmonie de París i Concertgebouw d'Amsterdam i la col·laboració en trio amb Mark Simpson i Jean-Guihen Queyras amb obres de Lachenmann al Auditorio Nacional de Madrid i a l'Elbphilharmonie.

Entre la seva activitat més destacada de la temporada 2020-21, cal esmentar la consideració d'“artista amb ressò” al Musikkollegium Winterthur, on va interpretar diversos compositors i va iniciar el cicle complet de *Concerts per a piano* de Beethoven. També va actuar en recital a París, al Kunstfestspiele Herrenhausen i als BBC Proms amb Sir George Benjamin i la Mahler Chamber Orchestra.

Darrerament ha publicat un nou disc amb la *Hammerklavier Sonata* i *Eroica variations* de Beethoven per al segell Pentatone, amb un gran èxit de crítica. També ha editat, el 2022, *Visions de l'Amen* amb Tamara Stefanovich. Anteriorment, les darreres temporades va publicar *Catalogue d'oiseaux* de Messiaen (Pentatone), que va recollir diversos premis, entre els quals el prestigiós Preis der Deutschen Schallplattenkritik.

També et pot interessar...

Palau Cambra

25.01.23 - 20 h

Sala de Concerts

Quartet Casals

Haydn, Xostakóvitx i Schubert

F. J. Haydn: *Quartet de corda núm. 6, op. 20*

D. Xostakóvitx: *Quartet de corda núm. 10, en La bemoll major, op.
118*

F. Schubert: *Quartet de corda núm. 14, en Re menor, D. 810, “la Mort
i la Donzella”*

Preu: 35 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia – Josep Colomer Maronas – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

